

[Undervisningsministeren.]

det, med oplysninger om de opgaver og det arbejde, som forskningsens fællesudvalg nu går i gang med.

Ordføreren for forslagsstillerne (Knud Bro): Jeg vil gerne takke den højtærede undervisningsminister for de bemærkninger, han her gjorde til folketinget om det arbejde, regeringen har sat i gang til fremme af videnskabens muligheder; også vi glæder os, når noget sådant sker. Men jeg føler dog trang til også — som andre har gjort det — at understrege, at forskningens fællesudvalg og det af os her foreslåede organ ikke, hvis vi griber det fornuftigt og godt an, vil kunne komme til at overlape hinanden, fordi der principielt er tale om to forskellige ting, nemlig på den ene side et af regeringen nedsat udvalg og på den anden side et udvalg, som alene er nedsat og alene arbejder for og sammen med folketinget.

I disse tider er det mig — som et supplement til den tanke, vi her har rejst — en særlig glæde at sige, at det konservative folkeparti jo her står på gammel hørupsk jord og tradition, idet vi følger hans tanke, således som han udformede den: at det er altid en oppositions pligt at have en vis mistillid til regeringen.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Jeg skal afstå fra at benytte en ualmindelig god lejlighed til at lade være med at sige noget. Det skyldes det ærede medlem hr. Knud Bros sidste bemærkning, sammenholdt med det ærede medlems udtalelse i Information i går, et citat i forbindelse med hans oplevelser i Amerika. Det hedder her — jeg beder om tilladelse til et kort citat — at

„vi må jo kunne kontrollere regeringen“.

Det er nu mit indtryk, at de mange videnskabsmænd, der med glæde ser hen til den øgede forståelse for deres problemer, der vises fra regering og folketing, der har været vist fra de forskellige partier, bl. a. gennem den forskningskonference, som det ærede medlems parti har holdt, gennem de konferencer, som vort parti har holdt, ikke har spor lyst til at komme ind i et slagsmål mellem regering og opposition. Det synes jeg også vi skal skåne dem for.

Hermed sluttede forhandlingen.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Bomholt: Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om garantier eller lån til bygning af mindre fragtskibe.

(Lovforslaget (nr. 32) findes i tillæg A. sp. 475, fremsættelsen i tidenden sp. 54).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Johan Nielsen: Jeg har i det sidste års tid lidt en del af hjemve. Jeg er jo rejst fra rigets centrum til Syddanmark; men når jeg i formiddags har siddet her og set rammen om det parlament, som mange udlændinge over for mig har betegnet som et af de smukkeste i verden; bestående af træ, stof og træ, længes jeg ikke så meget tilbage igen; så er jeg glad for, at jeg har været præst i Danmark et års tid og har vænnet mig til at se tomme bænke, har vænnet mig til at leve iblandt et folk, hvor tilsyneladende alle interesserer sig for ingenting.

Gennem mange år har det været en stående vittighed blandt politikere, at de fleste lovforslag i folketinget fik prædikatet denne lov gælder ikke for Færøerne. Derfor er det mig ikke blot en sand fornøjelse, men også et vis tilfredsstillelse dag at kunne træde frem på denne hæderkronede talerstol og jage et åndeligt hvalspyd igennem den førømtalte kliché. Endnu en gang skal vi opleve, at rigets centrum skal ligestilles med periferien i syd. Jeg kan ikke noksom vise min taknemlighed over at jeg som fagmand får lov til at anbefale dette lovforslag på mit partis vegne.

[Johan Nielsen.]

Uden at fornærme nogen af de ærede medlemmer i det høje ting — og det tror jeg ikke jeg behøver at være bange for, for dels er der ikke mange, der er til stede, dels har jeg på fornemmelsen, at der heller ikke er mange, som læser, hvad der bliver skrevet i fortrykket — må jeg sige, at man af og til har en vag fornemmelse af, at det er sandt, som Sokrates sagde, at det er ikke de mange, men de få, som har forstand på heste.

Jeg er gammel sømand. Jeg mener, at jeg forstår, hvad det betyder for et folk af søfolk at få lov til at bygge deres egne skibe. På Færøerne har vi en vis tradition for skibsbyggeri. Man har sagt om den færøske fiskerbåd, at den skal være et kunststykke, som ikke har sin lige i verden. Min beskedenhed forbyder mig at udtale mig nærmere herom, men hvis der er nogen af de ærede medlemmer, som ikke har set en af de færøske fiskerbåde, vil det være mig en glæde og fornøjelse at invitere dem til at komme ud på en sejltur i Øresund med min egen ottemandsfarer, som jeg tog med mig herved, en direkte efterkommer af et af de gamle vikingeskibe, som ifølge de sidste videnskabelige resultater i Amerika er et af de første fra den gamle verden, der har besøgt Amerika.

Vi har igennem mange år ikke kunnet vedligeholde traditionen, men vi har genoptaget den nu med at bygge fragtskibe på Færøerne. Vi har bygget nogle fragtskibe i den sidste tid, som har vist sig at være lige så gode som dem, man bygger andre steder. Hertil kommer, at 15-25 pct. — der står nogle steder 15, andre steder 25, så tallet skal ligge et sted midt imellem — af alle de danske skibsofficerer er færinger. Man kan derfor nok forstå, at vi har en vis interesse for skibsbyggeri på Færøerne.

Formentlig ved De alle sammen, at Norge dækker en ret stor del af det internationale fragtmarked, selv om Norge er en af de mindste stater i verden. Vi drømmer ikke om at slå Norge ud, men når vi når et så stort menneskemateriale, og når vi gennem tiderne har bevist, at vi kan bygge skibe, er vi glade for, at der bliver fremsat et lovforslag i det høje ting om, at vi kan få lån til skibsbyggeri på Færøerne.

Jeg ved ikke, om det er mig tilladt at komme med en lille bitte anke. Man fortæller en historie på Færøerne — hvis det må være mig tilladt at fortælle en anekdote herfra — om en præst, som gik fra den ene bygd til den anden, og han kom i følge med en bonde. Præsten havde en madpakke med, det havde bonden ikke; da man kom til det sted imellem byggerne, hvor man plejer at sætte sig ned og spise, trak præsten sin madpakke frem, og da bonden ingen havde, tilbød præsten at dele med ham. De spiste, til de var færdige; så rejste bonden sig op og sagde: „Tak for mad, det var lidt, men godt.“

Jeg håber ikke, den højtærede handelsminister bliver fornærmet på mig, når jeg siger, at det her er lidt, men godt. Jeg ville meget gerne, at det var mere, men på mit partis vegne skal jeg anbefale lovforslaget til en velvillig og hurtig behandling, og jeg vil sige tak, fordi det er fremsat.

Conrad Koføed: Skibsfarten har vel en sådan betydning for os, at det er et område, som må tilgodeses.

Det lovforslag, vi nu behandler, indebærer kun en tilføjelse til loven om, at Færøerne kommer ind under bestående lov om udlån og garanti til bygning af mindre fragtskibe. Nu har der vist sig behov herfor, og da beløbsrammen på 8 millioner kr. ikke udvides, har mit parti ikke noget imod denne tilføjelse. Det er jo ingen hemmelighed, at venstre har været tilhænger af garantiordninger fremfor lån, og da vi sidst drøftede loven, lagde vi særlig vægt på, at vi fik en garantiordning. Ifølge bemærkningerne til lovforslaget oplyses det nu, at den halve million er lån og de 7½ mill. kr. er en garantiordning, og da jeg formoder, at denne fordeling fortsætter, kan jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Fanger: Det konservative folkeparti vil anbefale lovforslaget. Det eneste, der kunne være spørgsmål om, er jo, om den praksis, der hidtil har været med at give 7½ mill. kr. som garanti og 500.000 kr. til udlån, fortsat vil være gældende.

A. C. Normann: Det må jo føles som en naturlig ting for Færøerne at udbygge sin

[A. G. Nørmann.]

flåde af mindre fragtskibe; den begrundelse, der er givet i bemærkningerne til lovforslaget, synes mig at være tilstrækkelig motivering derfor, og den er jo nu blevet stærkt understreget fra færøsk side. Det er derfor rimeligt, at Færøerne gerne vil ind under denne garanti- og låneordning.

Det er imidlertid sådan, at det beløb, der er til rådighed til finansieringen af de opgaver, som loven hidtil har forudsat, er ret ringe i forvejen, og derfor ville det være interessant med en oplysning om, hvor stærkt behovet er for disse lån, hvor stor en del af disse lån eller garantier man kunne tænke sig at reservere for specielt færøske formål, og hvilke virkninger dette forventes at få for finansieringen af fragtskibsbyggeriet i den del af riget, i hvilket vi befinder os i øjeblikket. Det kunne jo tænkes, at sådanne oplysninger ville give anledning til en diskussion om, hvorvidt det hovedbeløb, loven stiller til rådighed, er tilstrækkeligt, og om den begrænsning af garanti og lån, udvidelsen vil medføre, er rimelig. Det ville også være en støtte for bedømmelsen af, hvad der foretages til fordel for Færøerne, om der kunne tilvejebringes — det har jeg ofte efterlyst — eventuelt ved statsministeriets hjælp en oversigt over, hvad der i det hele taget findes af finansieringsordninger i forvejen til støtte for det færøske erhvervsliv, som jeg tror alle partier i det høje ting er velvilligt indstillet over for.

Jeg regner med en udvalgsbehandling, men kan i øvrigt på det radikale venstres vegne principielt anbefale forslaget.

Vivike: Jeg har intet at føje til det, der er sagt, og jeg har intet at indvende imod, at loven om garantier eller lån til bygning af mindre fragtskibe bliver udvidet til også at gælde Færøerne. Jeg vil anbefale, at det sker.

Erik Østergaard: På mit partis vegne skal jeg udtale, at vi kan tiltræde den højtærede handelsministers forslag om også at lade loven om garantier eller lån til bygning af mindre fragtskibe gælde for Færøerne.

Poul Andreassen: Det var med glæde, jeg så, at dette lovforslag var kommet på tingbordet, da jeg ved, det er hårdt tiltrængt,

at denne lov eller lignende love gælder for os. Færingerne er et sejlede folk, og dette forhold tror jeg vil vedvare i hvert fald endnu nogle år. For tiden gælder ordene fra en klog mand, som udtalte: det er ikke nødvendigt at leve for at sejle, men det er nødvendigt at sejle for at leve.

Det er ofte blevet sagt: det må være vanskeligt for jer deroppe, da det næsten udelukkende er fiskeriet, som er jeres erhverv. Er det ikke for ensidigt? Det kan hastigt slå fejl. Der er noget rigtigt i det. Men i den senere tid er der flere deroppe på øerne, der vil lægge ryg til for anskaffelse af fragtskibe, og det er glædeligt, at så er. Inden for denne gren, fragtsejlsads, har vi mandskab og officerer nok. Mellem 15 og 25 pct. af officererne, der sejler i den danske handelsflåde, er færinger, og mange af dem vil med glæde komme hjem og bemande vore skibe, såfremt vi har nogle, i stedet for at være lang tid, op til 2 år, væk fra deres kære. Disse mindre fragtskibe, som bliver bygget, er velegnede til at sejle på Nordatlanten og også til at sejle med vore salgsvarer til Middelhavet til vore største salt- og klipfiskmodtagere.

Da jeg før nævnte, at det var hårdt tiltrængt, at denne lov eller lignende love kommer til at gælde for os, går mine tanker til loven om realkreditinstituttet, som udelukkende giver lån til bygning af fiskerskibe, altså ikke til mindre fragtskibe. Det er jo et spørgsmål, om denne lov vil være fyldestgørende — jeg hentyder til den højtærede handelsministers bemærkninger til lovforslaget, hvorefter denne lov først vil kunne få reel betydning for færøske redere fra og med det kommende finansår, og også til den højtærede handelsministers samtaler med folk i foråret, da der faldt noget lignende udtalelser om, at loven for tiden var sprængt; der var givet så mange tilsagn om lån.

I øvrigt vil jeg anbefale lovforslaget til en velvillig behandling i det høje ting.

Handelsministeren (Lars P. Jensen): Jeg vil gerne takke for tilslutningen til lovforslaget og skal i øvrigt ikke gøre så farlig mange bemærkninger.

Til det ærede medlem hr. Poul Andreassen vil jeg sige, at selv om loven først træder i kraft pr. 1. april — begrundelsen er den

[Handelsministeren.]

at pengene i dette finansår reelt er brugt — bliver der jo af dette finansårs beløb bygget et skib på et færøsk værft af en mand, der har bopæl hernede, sådan som det kan lade sig gøre efter den nugældende lov, så den er altså for så vidt sat i kraft i indeværende finansår.

Jeg er da indforstået med, som det ærede medlem hr. A. C. Normann ønsker, at vi i udvalget kan se på, hvordan loven skal administreres. Det er nu ikke min opfattelse, at der skal afsættes et ganske bestemt beløb til de færøske værfter; de må jo gå ind i den samlede vurdering af de ansøgninger, der kommer. Jeg er også villig til at fremskaffe en redegørelse fra statsministeriet over de foranstaltninger, der er gældende for færøsk erhvervsliv som helhed.

Jeg forstår godt både det ærede medlem hr. Johan Nielsens og det ærede medlem hr. Poul Andreasens — hvad skal vi sige — stemning eller begejstring for færøsk skibsbyggeri. Navnlig forstår jeg det ærede medlem hr. Johan Nielsen, efter at jeg har set det ærede medlems tidligere kirke i Klaksvig, Frederikskirken, med det gamle skib som kirkeskib; så forstår jeg jo godt, hvordan det virker på det ærede medlems følelser, når man taler om færøsk skibsbyggeri. Det ærede medlem siger, at den madpakke, som vi nu skal dele, ikke er stor, men den er god. Man kan diskutere, om det beløb på 8 mill. kr., vi har, er for lille, men beløbet må jo ses i relation til det behov, der er, og det må også ses i relation til værfternes kapacitet. Der er jo ingen grund til at have et for stort beløb, således at vi får en overflod af ordrer på værfterne; det hele må stemmes af. Opstår der en situation — det tror jeg ikke på; jeg mener, jeg kender værfternes ordrebestand så godt i øjeblikket, at jeg kan sige, at denne situation ikke er aktuel — så må vi jo se på det til den tid, som vi gjorde i finansåret 1963-64, hvor vi forøgede beløbet.

Jeg vil med disse ord takke de ærede medlemmer for tilsagnet om velvillig behandling, og jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. Johan Nielsen, at hvis han inviterer til en sejltur med en ottemandsfarer på Øresund, vil jeg gerne melde mig som

deltager; da det skal være på Øresund, er jeg ikke så nervøs.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Johan Nielsen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v. [af Axel Kristensen m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 42) findes i tillæg A. sp. 593, fremsættelsen i tidenden sp. 307).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Finansministeren (Henry Grünbaum): Det foreliggende lovforslag er, som det også er anført af forslagsstillerne, identisk med de ændringsforslag, som venstre og det konservative folkeparti stillede ved anden behandling af forslaget til den senest gennemførte lov om særlig indkomstskat, det var den 1. juni i år.

Når disse forslag nu på ny fremsættes, skyldes det efter forslagsstillerens opfattelse, at de ikke blev behandlet tilstrækkelig grundigt i sidste folketingssamling. På denne baggrund kan det være rimeligt, at de igen behandles her i tinget. Det ville i hvert fald være uheldigt, om den opfattelse skulle blive stående, at det var af den årsag, de pågældende forslag ikke blev gennemført.

Jeg må gøre opmærksom på, at når min forgænger og med ham et flertal i det høje ting i foråret tog afstand fra forslagene, var det naturligvis, fordi man ikke mente, at der på det fremførte grundlag kunne opnås en acceptabel ordening og en ordening, som ikke var behæftet med betydelige administrative vanskeligheder. Jeg skal i øvrigt ikke ved denne lejlighed gå nærmere